

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XVII. Auctoris iudicium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

impeditur, quæ non parum à calore cordis iuuabatur: verum maior quoque illa perfectio & absoluta nutritio, quæ à corde & eius spiritu proficiscitur. Atque hic fit finis pro vtraque parte disputandi: de quæ tota tandem controuersia iudicium feratur.

AVCTORIS IUDICIUM.

CAPVT XVII.

Otius disputationis hæc est summa.

Vnam & eandem corporis partem, tum sanguinis principium esse, tum venarum, quæ sanguinis vasa sunt in eum finem conformata, vt sanguinem in ea parte genitum excipiant & distribuunt, & Aristoteles & Galenus consentiunt. Sed hanc partem alter cor, alter iecur esse contendit. Vterque suam sententiam ac commodatè satis & ad persuadendum appositè demonstrasse videtur. Melioribus tamen ac certioribus principijs Aristotelem adductum fuisse pronuntio ad hunc principatum cordi deferendum (de neruis autem post seorsim dicam.) Immo vt is est vbique & in omnibus mirificè sibi consentiens; & propositiones alijs in locis postas semper sectatur: ita in hoc controuersie genere certissimis illis principijs nititur; Omnis multitudo ad vnitatem reuocanda est; In nullo genere progredi licet in infinitum, sed vnum quidpiam est omnium primum; Vnius principis administratio est omnium optima; Natura facit semper id, quod est melius: quæ & per se manifesta sunt, & alibi demonstrata. Galenus autem nullis eiusmodi argumentis nititur: sed ea sola proponit, quæ Aristotelis sententiam difficultatem pariant camque labefactare atque infirmare videantur. Voluitque sensu potissimum & dissectorum corporum inspectione rem totam iudicari.

At quamuis sapientis viri non est iudicium rationis contemnere; ad sensum tamen Aristoteles prouocatus libenter sequitur. Cuius iudicio duo planè decernuntur. Alterum; Venarum substantiam exanguem esse; solidam atque à iecoris natura, quæ tota mollis est & velut concretus sanguis, protus alienam. Cordis verò simillimam; quæ vt arteriarum consentiente Galeno principium est, sic venarum quoque esse credenda est. Quid enim tandem inter venæ atque arteriæ substantiam interfit, nisi quod vna paulò, quam altera, crassior est meliusque ad tenuiorem sanguinem continendum instructa: alioqui planè per similes?

Alterum, venas peruadere ac permeare totas reliquas corporis partes, ad quas adducuntur aliunde, & velut canales irrigare atque ad proxima membra vterius extendi. Eodemque modo venam illam Cauam, quæ à corde descendit, ita sese iecoris gibbo insinuare, vt per illius corpus penetrans ad inferiores partes integra progrediat. Et quamuis ego sæpè in gratiam Galeni radicis atque originis vestigium aliquod diligentissimè in eo membro quaerere, nullum tamen vntquam agnoui, nec vllam partem vidi, quæ tanquam initium assignari posset. Sed continuatam

A semper minimèque interruptam, velut canalem quendam, venam illam inspexi: & plurimos duntaxat ex ea ramulos in omnem iecoris partem hinc inde spargi, quibus, vt mearaica ad Portam chylus à fœcibus separatus, ad magnam illam Cauam sanguinis substantiam ab humoribus ceteris secreta adducatur, vt per corpus deinceps distribuatur. Contra dum cor inspexi & vtrumque illius sinum aperui, non solum nec arteriam vidi nec venam membrum illud peruadere, vt ad alia traducerentur: sed ad sinistram alteram, alteram ad dextrum sinu sistere sese apertissimè deprehendi. Verum etiam manifestas vtroque obseruavi radices, conspicuamque arteriosæ ac venosæ substantiæ circa sinuum orificia, quasi coronam: vnde tum arteria, tum vena velut illius radicis ac trunci propagines vtrinque erumpant. Cur enim arteriæ alteram, non item alteram venæ radicem dixeris? Cum nil aliud inter eas interfit, nisi quod ea, quæ arteriæ radix existit, crassior est & densior, quam altera sit, quæ venæ. Quoniam vt hoc ipsum inter arteriam & venam interest, sic æquum fuit inter earum radices & primordia interesse. Aut si arteriam obijcias manifestè ex corde prodire, quia nulli alteri in embro inseritur, quemadmodum iecori vena: Num ergo arteriam quoque ex corde negares nasci, si vt vena, per aliud membrum ipsa quoque transiret? Iam verò non transit, quia spiritum à corde immediatè suscipit, ac per minores ramulos ad singula membra deriuat. Transit autem vena per iecur, vt ab eo membro sanguinis substantiam hauriat, & ad cor adducat.

Neque prætermittam arterialem venam ita conspici ex dextro sinu prodire, vt minimè coniuncta sit cum Caua (quidquid Galenus dicat) immò nec vllò modo tangat: sed non pauca cordis substantiæ portio inter distincta & integra vtriusque orificia intercedat. Sed & illud accedit; quod arterialis illa sextuplo crassior est, quam Caua. Vt argumento vtroque concludere liceat, vnam ab altera non oriri, neque ad iecur reduci posse; sed ex corde ambas immediatè proficisci.

Neque aduersarius negabit venalem arteriam, etsi arteriæ fungatur munere, venæ tamen substantiam habere. At ea sinistram cordis sinum ortus sui principium agnoscat: idem igitur ipsum membrum cæterarum venarum fontem esse credendum est.

Ad extremum prius formantur venæ, quam iecoris caro, quam velut sanguinis circa venas affusionem aut concretionem esse Galenus ipse fatebitur. Venas enim velut spermaticas partes ex semine prius formari, vt & arterias & neruos, tum affluente sanguine parenchymata procreari; priusquàm spermaticas partes, quam carnosas formari, passim in horum medicorum libris legitimus.

Quæ omnia cum diligenter & attentè mecum ipse perpenderem: videremque id, quod Aristoteli certa ratio persuasit, sensuum quoque iudicio ac partium dissectione confirmari, a quibus planè atque ita rem habere constitui. In spem vocatus fore, vt argumentationes Galeni facilius diluerem. Præsertim cum ipsemet præmonuerit non vique ad eò firmam ac necessariam confirmationem suam esse futuram.

H

Aristotelis opinio probatur.

Argumentum ex sensu.

Alterum argumentum.